

Bezgotovinske platne transakcije

Statistika platnog prometa

2019.

Godina I · listopad 2020.

Sadržaj

1. Uvod.....	3
2. Nacionalne bezgotovinske platne transakcije.....	5
2.1. Poslani kreditni transferi	8
2.2. Usluga plaćanja računa	11
2.3. Izravna terećenja.....	11
2.4. Terećenja bez naloga	12
2.5. Transakcije platnim karticama izdanim u RH.....	13
3. Međunarodne bezgotovinske platne transakcije.....	15
3.1. Poslani kreditni transferi	18
3.2. Primljeni kreditni transferi	19
3.3. Transakcije platnim karticama izdanim u RH.....	21
3.4. Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH.....	22
4. Pregled osnovnih pojmova.....	23

IZDAVAČ

Hrvatska narodna banka

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb

Telefon centrale: 01/4564-555, Telefon: 01/4565-006, Telefaks: 01/4564-687

www.hnb.hr

Molimo korisnike ove publikacije da pri korištenju podataka obvezno navedu izvor.
Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

1. Uvod

Na području gotovo svih zemalja članica Europske unije posljednjih nekoliko godina zabilježen je značajan porast bezgotovinskih platnih transakcija. Prema podacima Hrvatske narodne banke u Republici Hrvatskoj (u nastavku teksta: RH) porast se posebno odnosio na broj nacionalnih kartičnih platnih transakcija, koji se u posljednjih pet godina povećao za 58%, dok se vrijednost nacionalnih kartičnih platnih transakcija povećala za 47%. Prosječan Hrvat danas u novčaniku ima 2,55 platnih kartica, što RH svrstava u sam vrh Europske unije. Istodobno, 26% potrošača i 50% poslovnih subjekata u RH ima ugovorenu uslugu internetskog bankarstva, uslugu koja svojim korisnicima 24 sata na dan omogućuje zadavanje elektroničkih naloga po nižim naknadama u odnosu na naknade za zadavanje papirnih naloga. Porastu ukupnog broja nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija pridonose i usluge poput mobilnog bankarstva, čiji broj korisnika kontinuirano raste.¹ Da se od mobilnog bankarstva mnogo očekuje u budućnosti, potvrđuje i podatak da je broj transakcija u 2019. u RH koje su zadali potrošači korištenjem usluge mobilnog bankarstva veći od broja zadanih platnih transakcija korištenjem usluge internetskog bankarstva.²

Analizira li se struktura broja nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija na razini 2019., može se zaključiti kako najveći udio (38%) u ukupnom broju nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija imaju transakcije kreditnog transfera. Slijede ih transakcije platnim karticama s udjelom od 38% i transakcije terećenja bez naloga s udjelom od 19%. Transakcije izvršene korištenjem usluge plaćanja računa sudjeluju s udjelom od oko 2%, dok transakcije usluge izravnog terećenja sudjeluju s udjelom od 3%.

Istodobno, najveći udio u strukturi broja međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija imaju transakcije platnim karticama s 89% i transakcije izvršene korištenjem usluge kreditnog transfera s ukupnim udjelom od 11%.

S druge strane, u strukturi ukupne vrijednosti bezgotovinskih platnih transakcija izrazito dominantan udio imaju transakcije izvršene korištenjem usluge kreditnog transfera. Naime, one su u 2019. činile oko 95% ukupne vrijednosti svih izvršenih nacionalnih i međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija.

Visok udio kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti svih bezgotovinskih platnih transakcija rezultat je činjenice da se upravo kreditni transferi najčešće koriste u transakcijama većih vrijednosti. Tako su kreditni transferi uobičajen način

- 1 Na dan 31. prosinca 2019. godine 32% potrošača i 27% poslovnih subjekata u RH imalo je ugovorenu uslugu mobilnog bankarstva. U odnosu na broj korisnika mobilnog bankarstva na dan 31. prosinca 2018. broj korisnika mobilnog bankarstva potrošača u 2019. povećao se za 24%, a poslovnih subjekata za 91%.
- 2 U RH u 2019. potrošači su zadali 29,7 milijuna transakcija korištenjem usluge internetskog bankarstva u ukupnoj vrijednosti od 30 milijarda kuna te 61,3 milijuna transakcija korištenjem usluge mobilnog bankarstva u ukupnoj vrijednosti od 46,7 milijarda kuna.

izvršenja plaćanja između trgovačkih društava, između trgovačkih društava i banaka, plaćanja između fizičkih osoba, isplate plaća i mirovina i slično. To je vidljivo i iz prosječne vrijednosti pojedinačne transakcije kreditnog transfera³, koja je znatno veća od npr. prosječne vrijednosti kartične transakcije⁴, koja se ponajprije koristi za kupoprodaju robe i usluga u maloprodaji.

Tablica 1. Izvještaj o bezgotovinskim platnim transakcijama u Republici Hrvatskoj u 2019.

Izvršene platne transakcije	Broj transakcija	%	Vrijednost transakcija u kunama	%
A) Nacionalne platne transakcije				
1. Poslani kreditni transferi (2)	350.351.188	37,76%	2.181.733.638.720	95,71%
1.1. Kreditni transferi	326.255.218	93,12%	2.119.489.183.882	97,15%
1.2. Trajni nalozi	24.095.970	6,88%	62.244.454.837	2,85%
2. Usluga plaćanja računa	18.033.995	1,94%	5.404.906.960	0,24%
3. Izravna terećenja	27.911.570	3,01%	22.893.521.426	1,00%
4. Terećenja bez naloga (3)	178.397.802	19,23%	3.117.091.423	0,14%
5. Transakcije platnim karticama izdanima u RH (4)	353.157.073	38,06%	66.339.740.534	2,91%
5.1. Debitne platne kartice	264.734.955	74,96%	43.699.334.871	65,87%
5.2. Kreditne platne kartice	88.422.118	25,04%	22.640.405.663	34,13%
Ukupno nacionalne platne transakcije (1. – 5.)	927.851.628	100%	2.279.488.899.063	100%
B) Međunarodne platne transakcije				
6. Poslani kreditni transferi (5)	4.080.576	4,01%	270.260.116.117	46,8%
7. Primljeni kreditni transferi (6)	6.918.035	6,8%	273.698.622.950	47,39%
8. Transakcije platnim karticama izdanima u RH (7)	36.412.495	35,78%	11.913.563.395	2,06%
9. Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH (8)	54.354.532	53,41%	21.645.619.856	3,75%
Ukupno međunarodne platne transakcije (6. – 9.)	101.765.638	100%	577.517.922.318	100%
Ukupno (A + B)	1.029.617.266		2.857.006.821.381	

Izvještaj je podijeljen na nacionalne (točka **A** Izvještaja) i međunarodne platne transakcije (točka **B** Izvještaja).

(1) Izvršene platne transakcije obuhvaćaju izvršene bezgotovinske platne transakcije u svim valutama, preračunate u kune po srednjem tečaju HNB-a na posljednji dan svakog mjeseca.

(2) Poslani kreditni transferi obuhvaćaju sve nacionalne kreditne transfere izvršene na teret računa za plaćanje potrošača, poslovnih subjekata i kreditnih institucija.

(3) Terećenja bez naloga obuhvaćaju transakcije terećenja bez naloga po računima potrošača i poslovnih subjekata (kamate i naknade za pojedine platne usluge, npr. naknada za vođenje računa). Transakcije terećenja bez naloga ne uključuju transakcije prijenosa iznosa rate/annuiteta kredita s računa za plaćanje korisnika platnih usluga na račun kreditne institucije ako je ugovorom o kreditu ugovoren takav prijenos.

(4) Transakcije platnim karticama izdanima u RH obuhvaćaju nacionalne kartične platne transakcije kupnje robe i usluga te ugovornih terećenja (uključuju se transakcije kupnje robe i usluga preko obročne otplate i potrošačkih kredita). Transakcije podizanja i polaganja gotovog novca platnom karticom, kao i transakcije naknada, kamata, članarina i sl. koje je naplatio izdavatelj preko platne kartice, nisu uključene.

(5) Poslani kreditni transferi obuhvaćaju sve međunarodne kreditne transfere izvršene na teret računa za plaćanje potrošača, poslovnih subjekata i kreditnih institucija.

(6) Primljeni kreditni transferi obuhvaćaju sve međunarodne kreditne transfere u korist računa za plaćanje potrošača, poslovnih subjekata i kreditnih institucija.

(7) Transakcije platnim karticama izdanima u RH obuhvaćaju međunarodne kartične platne transakcije izvršene platnim karticama izdanima u RH, tj. transakcije kupnje robe i usluga te transakcije podizanja gotovog novca platnom karticom.

(8) Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH obuhvaćaju transakcije prihvata platnih instrumenata izvršenih platnim instrumentima izdanima izvan RH za kupnju robe i usluga preko prihvatnih uređaja. Transakcije kupnje e-novcem uključene su u Izvještaj.

Napomena: Uključene su platne transakcije potrošača, poslovnih subjekata, kreditnih institucija i Fine, izvršene u svim valutama, preračunate u kune.

Izvor: HNB

3 Prosječna vrijednost nacionalnoga kreditnog transfera iznosila je 6.496 kuna (ne uključuju se transakcije trajnih naloga).

4 Prosječna vrijednost nacionalne transakcije platnom karticom izdanom u RH iznosila je 188 kuna.

U Tablici 1. prikazani su ukupan broj i vrijednost izvršenih bezgotovinskih platnih transakcija u RH u 2019. godini u svim valutama preračunato u kune. Podaci iz Izvještaja prikupljeni su na temelju Odluke o obvezi dostavljanja podataka o platnom prometu i elektroničkom novcu (u nastavku teksta: Odluka). Odlukom je propisana obveza izvještavanja Hrvatske narodne banke (u nastavku teksta: HNB) o podacima u vezi s platnim prometom i elektroničkim novcem te sadržaj, način i rokovi tog izvještavanja.

Pružatelji platnih usluga čiji su podaci korišteni pri izradi Izvještaja jesu:

1. kreditne institucije (banke) koje su od HNB-a dobile odobrenje za rad koje uključuje i odobrenje za pružanje platne usluge prihvaćanja platnih transakcija;
2. institucije za elektronički novac koje su od HNB-a dobile odobrenje za pružanje usluge izdavanja platnih instrumenata i prihvaćanja platnih transakcija izvršenih platnim instrumentima i
3. institucije za platni promet koje su od HNB-a dobile odobrenje za pružanje platne usluge prihvaćanja platnih transakcija izvršenih platnim instrumentima.

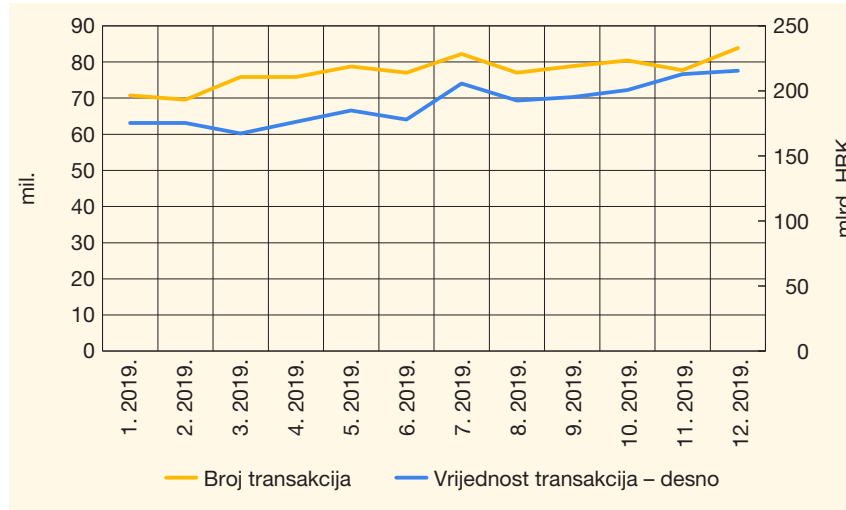
2. Nacionalne bezgotovinske platne transakcije

Nacionalne bezgotovinske platne transakcije jesu transakcije u čijem izvršavanju sudjeluju platitelj pružatelj platnih usluga i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja ili samo jedan pružatelj platnih usluga, a koji se nalaze u Republici Hrvatskoj. Podaci o nacionalnim bezgotovinskim platnim transakcijama u Izvještaju grupirani su u pet kategorija:

- Poslani kreditni transferi,
- Usluga plaćanja računa,
- Izravna terećenja,
- Terećenja bez naloga i
- Transakcije platnim karticama izdanima u RH.

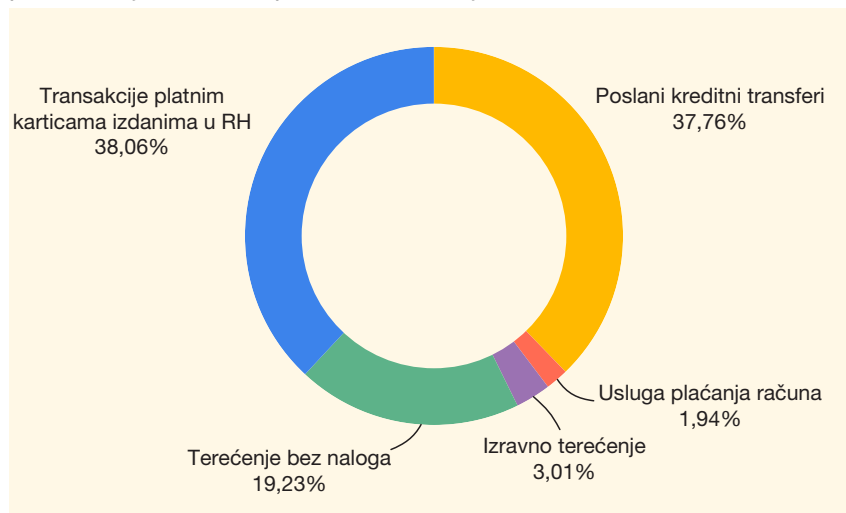
Prema dostavljenim podacima izvještajnih obveznika tijekom 2019. ukupno je izvršeno 927,85 milijuna nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija u ukupnoj vrijednosti od 2.279.488,9 milijuna kuna. U usporedbi s ukupnim brojem i vrijednosti nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija u 2018., ukupan broj transakcija povećao se za 8,4%, a ukupna vrijednost za 10,3%. Na razini mjeseca prosječno je izvršeno 77,3 milijuna nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija s prosječnom vrijednosti od 189.957,4 milijuna kuna mjesečno (Slika 1.). Prosječna vrijednost nacionalne bezgotovinske platne transakcije u 2019. iznosila je 2.457 kuna.

Slika 1. Broj i vrijednost nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija

Napomena: Nacionalne bezgotovinske platne transakcije obuhvaćaju izvršene bezgotovinske platne transakcije u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

Slika 2. Struktura nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija prema broju izvršenih platnih transakcija

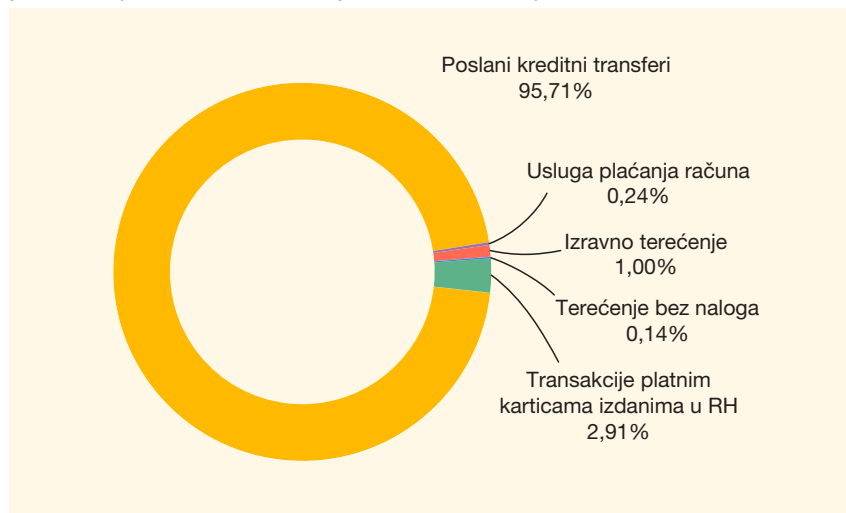

Izvor: HNB

Iz strukture nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija prema broju izvršenih platnih transakcija u 2019. utvrđeno je kako se najveći udio (njih 38,06%) odnosio na transakcije platnim karticama izdanim u RH, za razliku od proteklih godina kada su najveći udio imali poslani kreditni transferi. Slijedile su ih transakcije poslanih kreditnih transfera s udjelom od 37,76% i transakcije terećenja bez naloga s udjelom od 19,23%. Transakcije izvršene korištenjem usluge plaćanja računa i usluge izravnog terećenja sudjelovale su s udjelom od 1,94% odnosno 3,01%. (Slika 2.).

U strukturi nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija prema vrijednosti izvršenih platnih transakcija u 2019. poslani kreditni transferi imaju izrazito dominantan udio. Njihov udio čini više od 95% ukupne vrijednosti svih izvršenih nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija (Slika 3.).

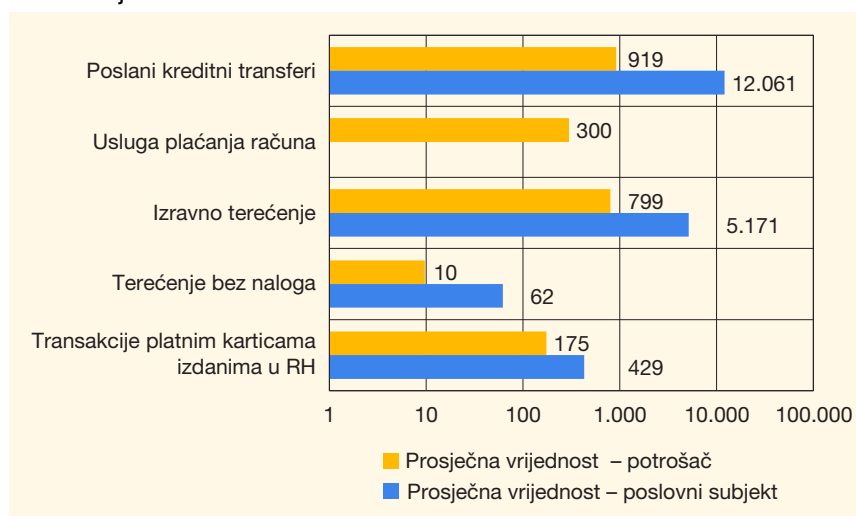
Slika 3. Struktura nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija prema vrijednosti izvršenih platnih transakcija

Napomena: Nacionalne bezgotovinske platne transakcije obuhvaćaju izvršene bezgotovinske platne transakcije u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

Visok udio kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija rezultat je činjenice da se upravo kreditni transferi najčešće koriste u transakcijama veće vrijednosti. Tako su kreditni transferi uobičajen način izvršenja plaćanja između trgovačkih društava, između trgovačkih društava i banaka, plaćanja između fizičkih osoba, isplate plaća i mirovina i slično. To je vidljivo i iz prosječne vrijednosti nacionalne transakcije kreditnog transfera koja je znatno veća od npr. prosječne vrijednosti kartične transakcije koja se ponajprije koristi za kupoprodaju robe i usluga u maloprodaji. Iznos prosječne vrijednosti za svaku od kategorija nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija odvojeno za potrošača i poslovnog subjekta prikazan je na Slici 4.

Slika 4. Prosječna vrijednost nacionalne bezgotovinske platne transakcije

Napomena: Nacionalne bezgotovinske platne transakcije obuhvaćaju izvršene bezgotovinske platne transakcije u svim valutama, preračunato u kune. Platne transakcije izvršene kao usluga plaćanja računa u RH u 2019. mogli su zadati isključivo potrošači.
Izvor: HNB

U nastavku Izvještaja pojedinačno je analizirana svaka od kategorija nacionalnih bezgotovinskih platnih transakcija.

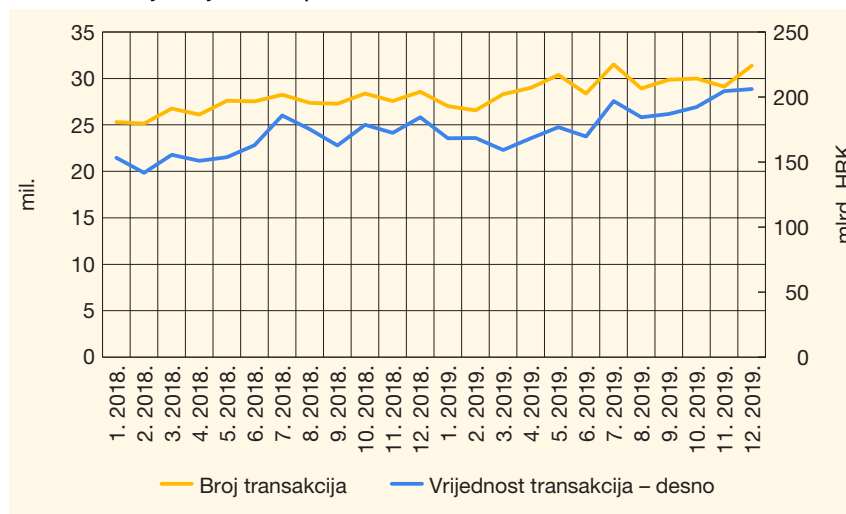
2.1. Poslani kreditni transferi

Kreditni transfer je platna usluga kojom se na temelju naloga za plaćanje koji daje platitelj tereti račun za plaćanje platitelja i odobrava račun za plaćanje primatelja plaćanja. Kreditni transfer dolazi od engleske riječi *credit transfer*, čime se podrazumijeva da je njime zadan prijenos u korist računa primatelja plaćanja na inicijativu platitelja pa ga ne treba poistovjećivati s pojmom "kredit". Platnu uslugu kreditnog transfera u RH na dan 31. prosinca 2019. pružala je 21 kreditna institucija.

Poslani kreditni transferi dominantna su platna usluga u RH i obuhvaćaju sve nacionalne kreditne transfere izvršene na teret računa za plaćanje potrošača, poslovnih subjekata i kreditnih institucija u RH. Poslani kreditni transferi obuhvaćaju i uslugu trajnog naloga.

U RH je u 2019. izvršeno 350,4 milijuna transakcija poslanih kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti od 2.181.733,6 milijuna kuna. Na razini mjeseca prosječno je izvršeno 29,2 milijuna poslanih kreditnih transfera s prosječnom vrijednosti od 181.811,1 milijuna kuna mjesečno. Prosječna vrijednost poslanoga kreditnog transfera iznosila je 6.227 kuna. Promatraju li se podaci o ukupnom broju i vrijednosti poslanih kreditnih transfera u 2019. u odnosu na 2018., ukupan broj transakcija povećavao se za 7,5%, a ukupna vrijednost za 10,3%. Kretanje ukupnog broja i vrijednosti poslanih kreditnih transfera u posljednje dvije godine prikazano je na Slici 5.

Slika 5. Broj i vrijednost poslanih kreditnih transfera

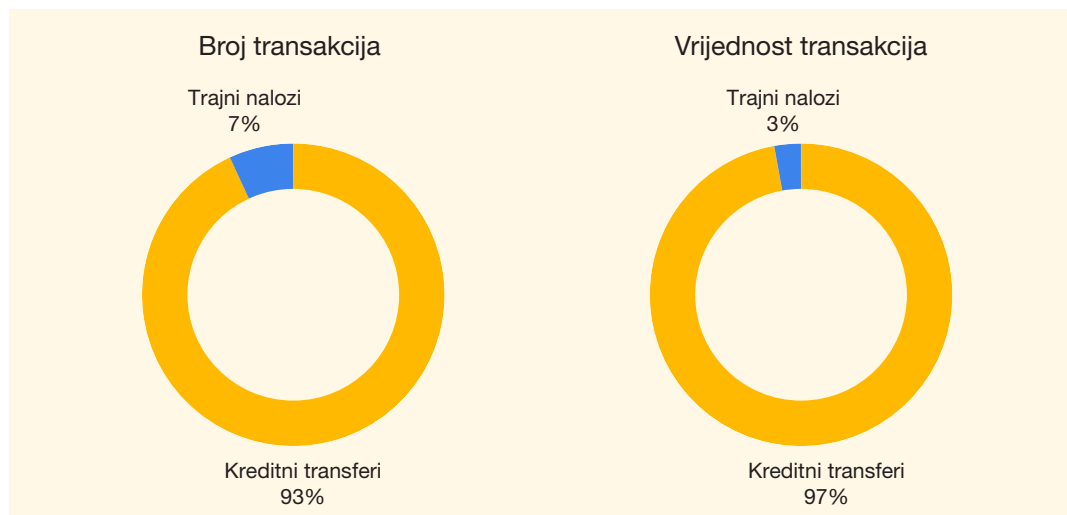

Napomena: Podaci se odnose na izvršene platne transakcije poslanih nacionalnih kreditnih transfera izvršenih u svim valutama, preračunato u kune.

Izvor: HNB

S namjerom odvojenog prikaza trajnih naloga, odnosno nacionalnih bezgotovinskih kreditnih transfera koji se izvršavaju u redovitim vremenskim razmacima ili na unaprijed utvrđene datume (npr. plaćanje anuiteta ili rata kredita), kategorija poslanih kreditnih transfera u Izvještaju podijeljena je u dvije potkategorije, tj. na kreditne transfere (Potkategorija 1.1.) i na trajne naloge (Potkategorija 1.2.). Udio svake od potkategorija u ukupnom broju i vrijednosti poslanih kreditnih transfera u 2019. prikazan je na Slici 6.

Slika 6. Udio kreditnih transfera i trajnih naloga u ukupnom broju i vrijednosti poslanih kreditnih transfera u 2019.

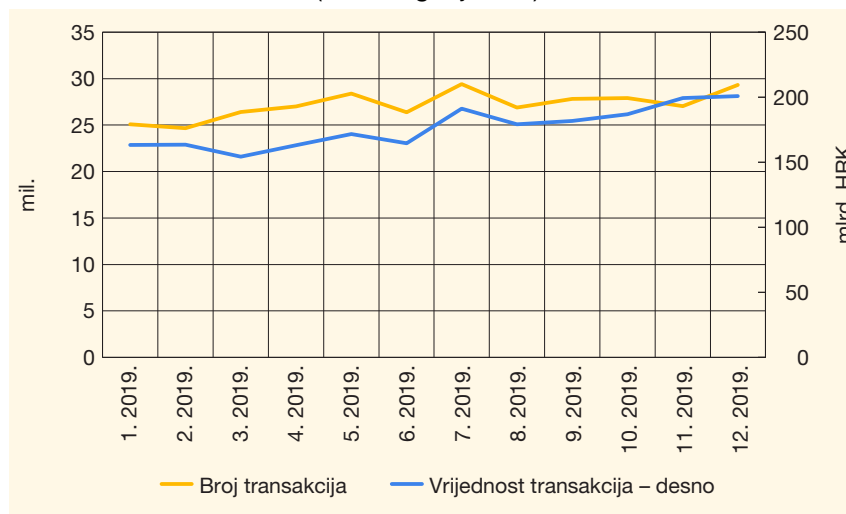

Napomena: Podaci se odnose na poslanih nacionalne kreditne transfere izvršene u svim valutama, preračunato u kune.

Izvor: HNB

U skladu s prikazanim na Slici 6. kreditni transferi (Potkategorija 1.1.) imaju značajan udio u odnosu na trajne naloge u ukupnom broju i vrijednosti poslanih kreditnih transfera. Točnije, u 2019. u ukupnom broju transakcija poslanih kreditnih transfera njihov udio iznosio je 93%, a u ukupnoj vrijednosti 97%. Tijekom 2019. ukupno je izvršeno 326 milijuna transakcija nacionalnih kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti od 2.119.489,2 milijuna kuna. Na razini mjeseca

Slika 7. Kreditni transferi (Potkategorija 1.1.)

Napomena: Podaci se odnose na transakcije poslanih nacionalnih kreditnih transfera izvršenih u svim valutama, preračunato u kune.

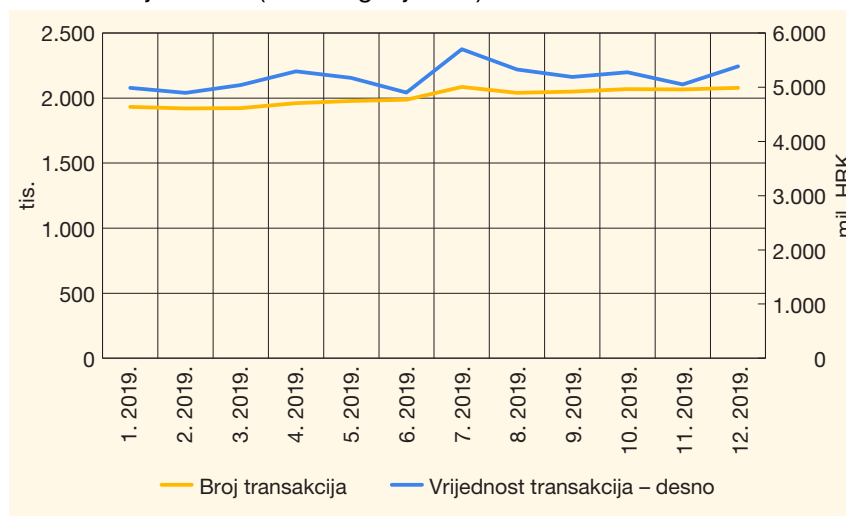
Izvor: HNB

prosječno ih je izvršeno 27 milijuna s prosječnom vrijednosti od 176.624,1 milijun kuna mjesečno (Slika 7.).

Od ukupnog broja izvršenih transakcija nacionalnih kreditnih transfera njih 50,54% izvršeno je na teret računa za plaćanje potrošača, 45,97% na teret računa za plaćanje poslovnih subjekata, a 3,49% na teret računa za plaćanje kreditnih institucija u RH. Istodobno, od ukupne vrijednosti izvršenih transakcija nacionalnih kreditnih transfera njih čak 83,55% izvršeno je na teret računa za plaćanje poslovnih subjekata, 7,45% na teret računa za plaćanje potrošača i 9% na teret računa za plaćanje kreditnih institucija u RH. Prosječna vrijednost izvršenoga kreditnog transfera na teret računa za plaćanje potrošača iznosila je 957 kuna, na teret računa za plaćanje poslovnog subjekta 11.807 kuna, a na teret računa za plaćanje kreditne institucije 16.757 kuna.

Trajnih naloga (Potkategorija 1.2.) izvršenih na teret računa za plaćanje potrošača i poslovnih subjekata u 2019. izvršeno je 24,1 milijun u ukupnoj vrijednosti od 62.244,5 milijuna kuna. Navedeni iznosi u ukupnom broju poslanih kreditnih transfera čine udio od 7%, a u ukupnoj vrijednosti 3% (Slika 6.). Na razini mjeseca prosječno je izvršeno 2 milijuna trajnih naloga s prosječnom vrijednosti od 5.187 milijuna kuna mjesečno (Slika 8.).

Slika 8. Trajni nalozi (Potkategorija 1.2.)

Napomena: Podaci se odnose na transakcije trajnih naloga izvršenih u svim valutama, preračunato u kune.

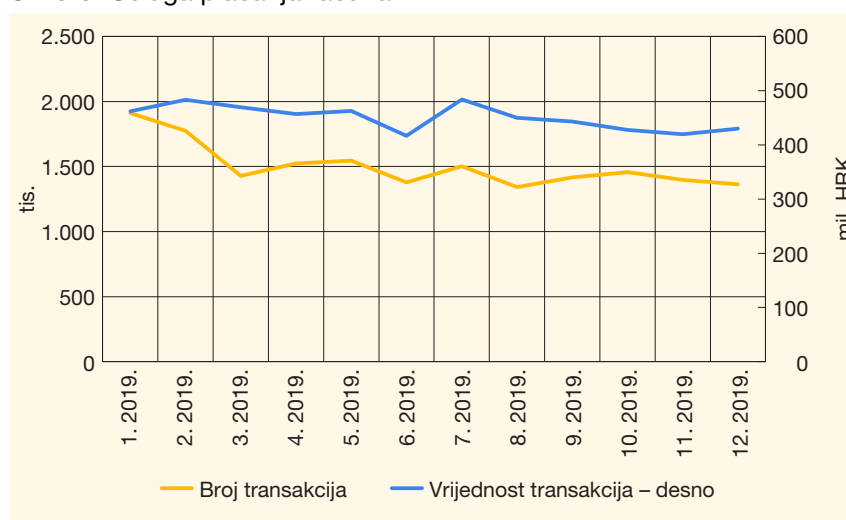
Izvor: HNB

Od ukupnog broja izvršenih transakcija trajnih naloga njih 97% izvršeno je na teret računa za plaćanje potrošača, a 3% na teret računa za plaćanje poslovnih subjekata. Međutim, analizira li se ukupna vrijednost izvršenih transakcija trajnih naloga, njih 24% izvršeno je na teret računa za plaćanje potrošača, a 76% na teret računa za plaćanje poslovnih subjekata. Prosječna vrijednost izvršenoga trajnog naloga na teret računa za plaćanje potrošača iznosila je 646 kuna, dok je prosječna vrijednost izvršenoga trajnog naloga na teret računa za plaćanje poslovnog subjekta iznosila 63.152 kune.

2.2. Usluga plaćanja računa

Usluga plaćanja računa obuhvaća sve platne transakcije kod kojih kreditna institucija na temelju ugovora s primateljem plaćanja prikuplja novčana sredstva platitelja i prikupljeni iznos stavlja na raspolaganje primatelju plaćanja u vremenskim ciklusima određenima ugovorom (npr. račun za struju, vodu, plin i sl.). Pritom kreditna institucija naloge za plaćanje zaprima sama ili preko trećih osoba (Fina, Hrvatska pošta, trgovački lanci). Uslugu plaćanja računa u RH na dan 31. prosinca 2019. pružalo je 12 kreditnih institucija i 1 institucija za elektronički novac. Ukupan broj platnih transakcija izvršenih korištenjem usluge plaćanja računa u 2019. iznosio je 18 milijuna s ukupnom vrijednosti od 5.404,9 milijuna kuna.

Slika 9. Usluga plaćanja računa

Napomena: Podaci se odnose na platne transakcije izvršene kao usluga plaćanja računa u kunama.

Izvor: HNB

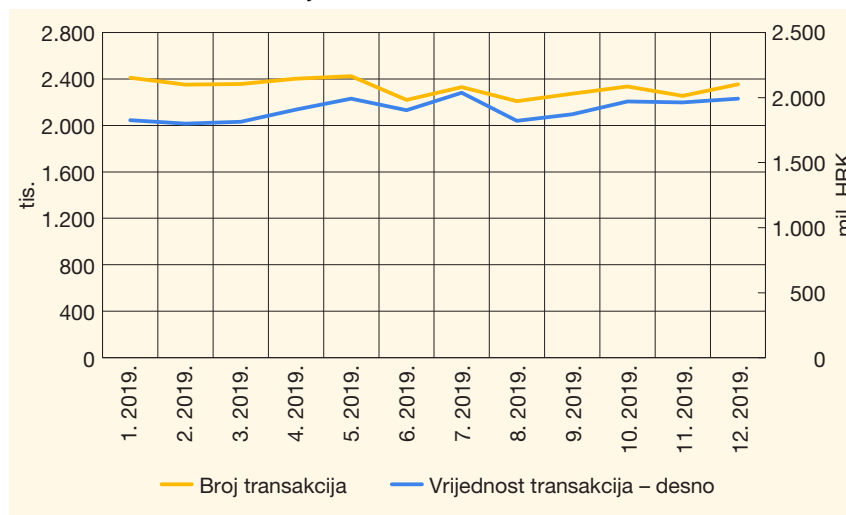
U skladu s prikazanim na Slici 9. mjesečno se prosječno izvršavalo 1,5 milijuna transakcija korištenjem usluge plaćanja računa s prosječnom vrijednosti u iznosu od 450,4 milijuna kuna mjesečno. Prosječna vrijednost transakcije izvršene korištenjem usluge plaćanja računa iznosila je 300 kuna.

2.3. Izravna terećenja

Izravno terećenje je platna usluga kojom se tereti platiteljev račun za plaćanje, pri čemu platnu transakciju inicira primatelj plaćanja na osnovi suglasnosti platitelja dane svom pružatelju platnih usluga, primatelju plaćanja ili pružatelju platnih usluga primatelja plaćanja. Transakcije u Izvještaju obuhvaćaju sva izravna terećenja na temelju kojih su u 2019. terećeni računi za plaćanje platitelja na teritoriju RH (npr. plaćanje obveza za komunalne usluge, naplata troškova po kartici s odgođenom naplatom itd.).

U RH je na dan 31. prosinca 2019. uslugu izravnog terećenja pružalo 18 kreditnih institucija te je ukupno izvršeno 27,9 milijuna transakcija izravnih terećenja na teret računa za plaćanje platitelja u ukupnoj vrijednosti od 22.893,5 milijuna kuna. Od ukupnog broja transakcija izravnih terećenja njih čak 99,5% izvršeno je na teret računa za plaćanje potrošača u ukupnoj vrijednosti od 22.177,6 milijuna kuna (96,9% ukupne vrijednosti transakcija).

Slika 10. Izravna terećenja

Napomena: Podaci se odnose na transakcije izravnih terećenja izvršenih u svim valutama, preračunato u kune.

Izvor: HNB

Kretanje ukupnoga mjesečnog broja i vrijednosti transakcija izravnih terećenja u 2019. prikazano je na Slici 10. Prosječan mjesečni broj izravnih terećenja na temelju kojih su u 2019. terećeni računi za plaćanje platitelja na teritoriju RH iznosio je 2,3 milijuna transakcija s prosječnom vrijednosti od 1.907,8 milijuna kuna mjesečno. Prosječna vrijednost transakcije izravnog terećenja na teret računa za plaćanje potrošača iznosila je 799 kuna, a na teret računa za plaćanje poslovnog subjekta 5.171 kunu.

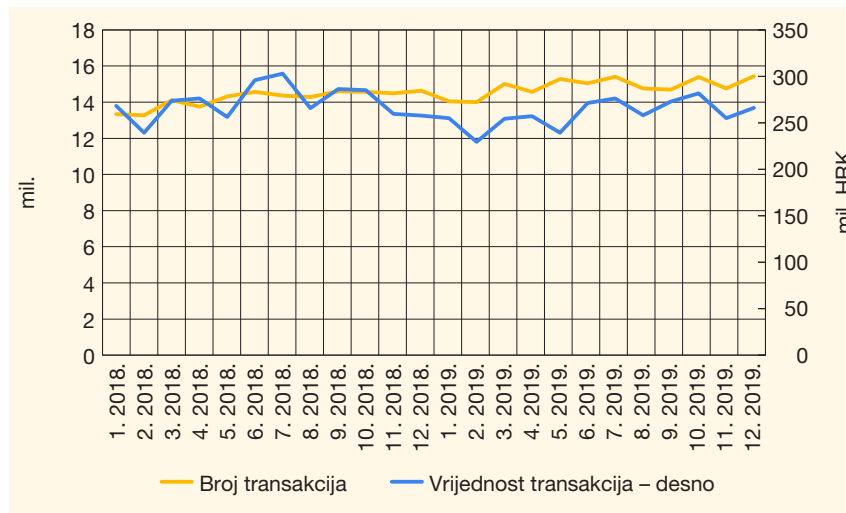
2.4. Terećenja bez naloga

Terećenja bez naloga obuhvaćaju ukupan broj i vrijednost transakcija koje inicira i izvršava kreditna institucija, i to prijenosom s računa za plaćanje svojega korisnika platne usluge na temelju ugovora s tim korisnikom, a bez posebnog naloga za plaćanje (npr. transakcije kamata, naknada za pojedine platne usluge, kao npr. naknada za vođenje računa). Za potrebe ovog Izvještaja transakcije terećenja bez naloga ne uključuju transakcije prijenosa iznosa rate/anuiteta kredita s računa za plaćanje korisnika platnih usluga na račun kreditne institucije ako je ugovorom o kreditu ugovoren takav prijenos.

U skladu s navedenim utvrđeno je da je u RH u 2019. izvršeno 178,4 milijuna transakcija terećenja bez naloga u ukupnoj vrijednosti od 3.117,1 milijuna kuna

na ime kamata i naknada. U odnosu na 2018. ukupan broj transakcija terećenja bez naloga povećao se za 4,8%, a ukupna vrijednost smanjila za 4,6%. Kretanje ukupnoga mjesečnog broja i vrijednosti transakcija terećenja bez naloga u posljednje dvije godine prikazano je na Slici 11.

Slika 11. Broj i vrijednost transakcija terećenja bez naloga

Napomena: Podaci se odnose na transakcije terećenja bez naloga izvršenih u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

Na razini mjeseca u 2019. godini prosječno je izvršeno 14,9 milijuna transakcija terećenja bez naloga s prosječnom vrijednosti od 259,8 milijuna kuna mjesečno. Prosječna vrijednost transakcije terećenja bez naloga izvršene prijenosom s računa za plaćanje potrošača iznosila je 10 kuna, a izvršene prijenosom s računa za plaćanje poslovnog subjekta 62 kune.

2.5. Transakcije platnim karticama izdanima u RH

Transakcije platnim karticama izdanima u RH prikazane u točki 5. Izvještaja obuhvaćaju nacionalne kartične platne transakcije izvršene platnim karticama izdanima od pružatelja platnih usluga izdavatelja u RH. Pružatelji platnih usluga izdavatelji⁵ u RH jesu:

1. kreditne institucije (banke) koje su od HNB-a dobile odobrenje za rad koje uključuje i odobrenje za pružanje platne usluge izdavanja platnih kartica i
2. institucije za elektronički novac koje su od HNB-a dobile odobrenje za pružanje platne usluge izdavanja platnih kartica.

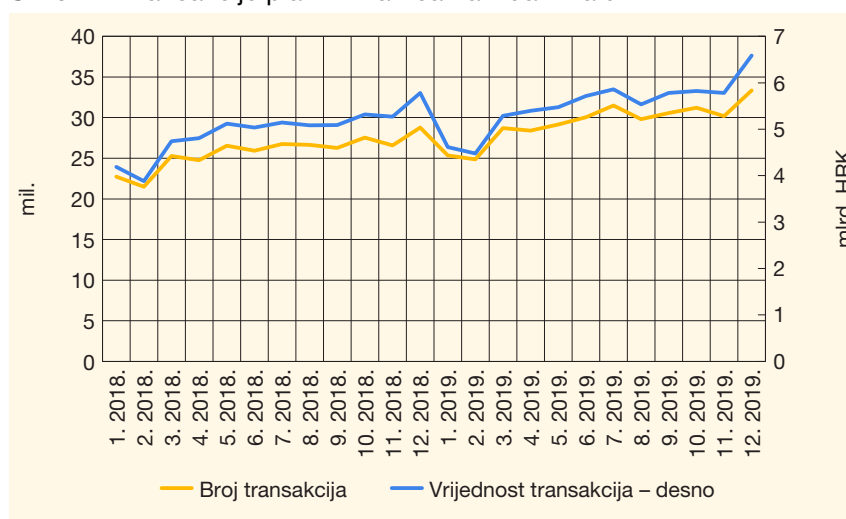
⁵ Platne kartice izdane u RH kojima su se izvršavale nacionalne kartične transakcije tijekom 2019. izdavale su 22 kreditne institucije i dvije institucije za elektronički novac.

Za potrebe ovog Izvještaja u nacionalne kartične transakcije⁶ uključene su isključivo:

- platne transakcije kupnje robe i usluga platnom karticom te
- izravna terećenja naplaćeni preko platne kartice.

Takvih nacionalnih kartičnih transakcija platnim karticama izdanima u RH u 2019. ukupno je izvršeno 353,16 milijuna u ukupnoj vrijednosti od 66.339,7 milijuna kuna. Usporede li se ti podaci s podacima iz 2018., ukupan broj nacionalnih transakcija platnim karticama izdanima u RH povećavao se za 14,2%, a ukupna vrijednost za 11,6%. Kretanje ukupnog broja i vrijednosti nacionalnih transakcija platnim karticama izdanima u RH u posljednje dvije godine prikazano je na Slici 12.

Slika 12. Transakcije platnim karticama izdanima u RH

Napomena: Podaci se odnose na nacionalne transakcije platnim karticama izdanima u RH, a koje obuhvaćaju platne transakcije kupnje robe i usluga platnom karticom i izravna terećenja naplaćena preko platne kartice izvršene u kunama.

Izvor: HNB

Nacionalne transakcije platnim karticama izdanima u RH u Izvještaju podijeljene su u dvije potkategorije: 5.1. Debitne platne kartice i 5.2. Kreditne platne kartice. Debitne kartice obuhvaćaju isključivo debitne kartice, dok kreditne platne kartice obuhvaćaju kreditne, charge, revolving, kartice s odgođenom naplatom i članske kartice.

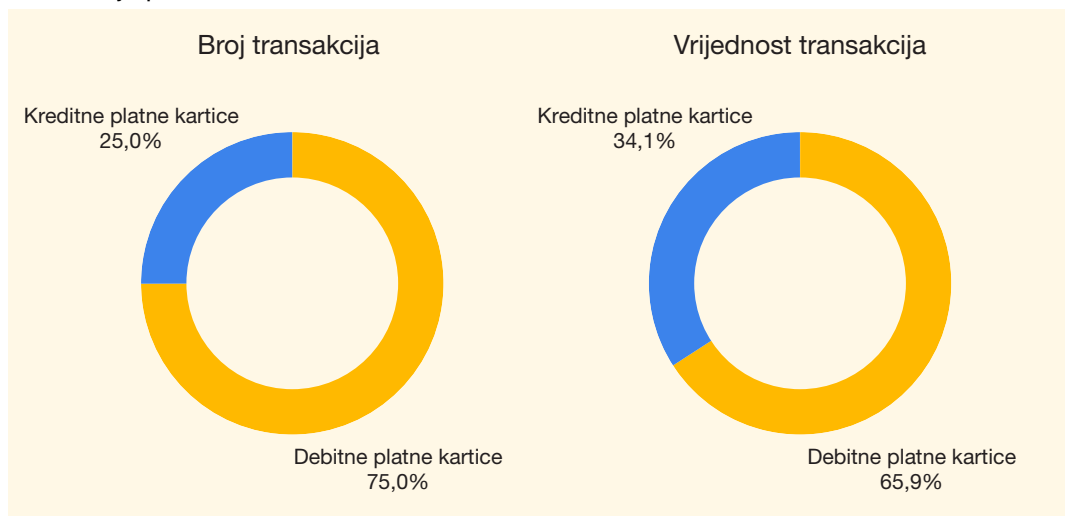
Na dan 31. prosinca 2019. od ukupnog broja⁷ platnih kartica izdanih u RH njih 6.895.963 bile su debitne kartice (75%), a njih 2.328.889 kreditne kartice (25%). Debitnim karticama izvršeno je 264,7 milijuna transakcija ili 75% s ukupnom vrijednosti od 43.699,3 milijuna kuna ili 65,9%. Ostatak od ukupnog broja nacionalnih transakcija platnim karticama izdanima u RH izvršen je kreditnim

6 Transakcije podizanja i polaganja gotovog novca platnom karticom, kao i transakcije naknada, kamata, članarina i sl. koje je naplatio izdavatelj preko platne kartice, u ovom Izvještaju nisu uključene u nacionalne kartične transakcije.

7 Na dan 31. prosinca 2019. u RH ukupno je evidentirano 9.224.852 izdane platne kartice. Od ukupnog broja izdanih platnih kartica njih 95% izdano je potrošačima, a 5% poslovnim subjektima.

karticama (88,4 milijuna transakcija ili 25% s ukupnom vrijednosti od 22.640,4 milijuna kuna ili 34,1%). Udjeli debitnih i kreditnih platnih kartica u ukupnom broju i vrijednosti transakcija platnim karticama izdanima u RH prikazani su na Slici 13.

Slika 13. Udio debitnih i kreditnih platnih kartica u ukupnom broju i vrijednosti transakcija platnim karticama izdanima u RH

Napomena: Podaci se odnose na transakcije platnim karticama izdanima u RH izvršenih u kunama.
Izvor: HNB

Prosječna vrijednost nacionalne transakcije izvršene debitnom karticom izdanom u RH u 2019. iznosila je 165 kuna, a nacionalne transakcije izvršene kreditnom karticom izdanom u RH 256 kuna.

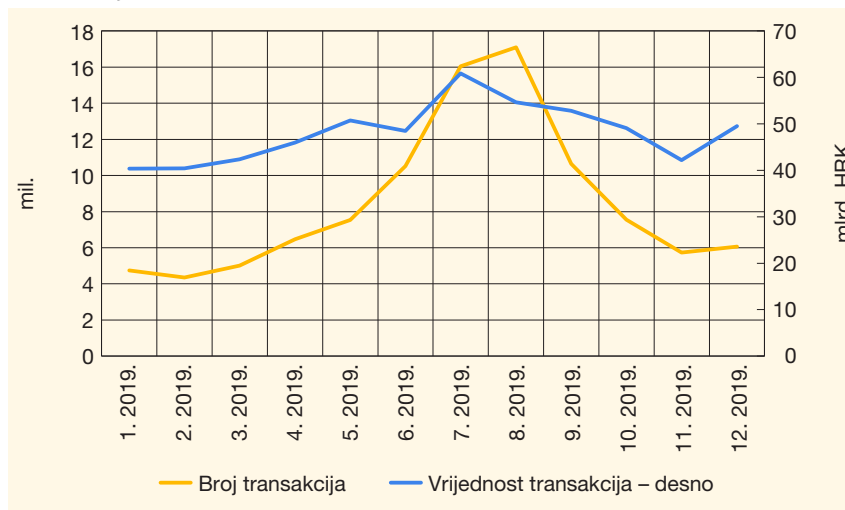
3. Međunarodne bezgotovinske platne transakcije

Međunarodna bezgotovinska platna transakcija jest platna transakcija u čijem izvršavanju sudjeluju dva pružatelja platnih usluga od kojih se jedan pružatelj platnih usluga nalazi u RH, a drugi izvan RH. Podaci o međunarodnim bezgotovinskim platnim transakcijama u Izvješčaju grupirani su u četiri kategorije:

- Poslani kreditni transferi,
- Primljeni kreditni transferi,
- Transakcije platnim karticama izdanima u RH i
- Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH.

U RH tijekom 2019. ukupno je izvršeno 101,8 milijuna međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija u ukupnoj vrijednosti od 577.517,9 milijuna kuna. U usporedbi s ukupnim brojem i vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija u 2018., ukupan broj transakcija povećao se za 20%, a ukupna vrijednost za 10,5%. Prosječna vrijednost jedne međunarodne bezgotovinske platne transakcije u 2019. iznosila je 5.675 kuna. Kretanje ukupnoga mjesečnog broja i vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija u 2019. prikazano je na Slici 14.

Slika 14. Broj i vrijednost međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija

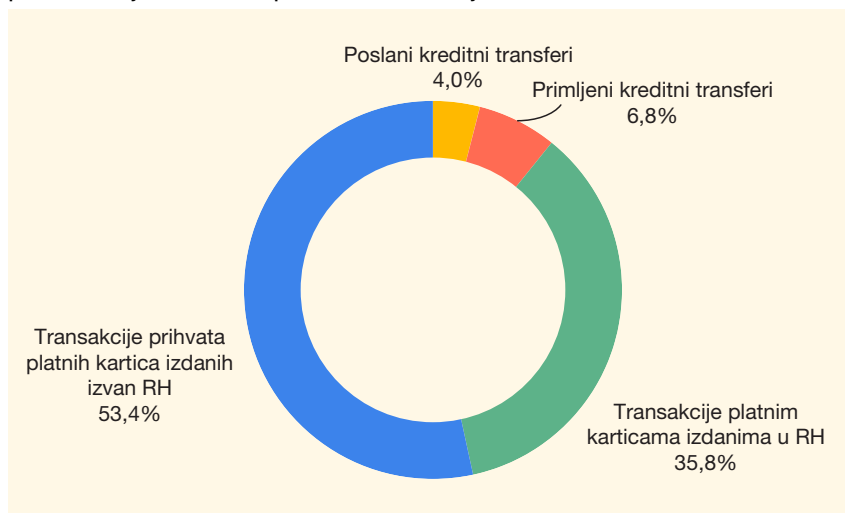

Napomena: Podaci se odnose na međunarodne bezgotovinske platne transakcije izvršene u svim valutama, preračunato u kune.

Izvor: HNB

Na razini mjeseca u 2019. prosječno se izvršavalo 8,5 milijuna međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija s prosječnom vrijednosti od 48.126,51 milijuna kuna mjesečno. Eksponencijalni rast broja međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija od svibnja do rujna 2019. pojašnjen je u dijelu povezanom s transakcijama prihvata platnih kartica izdanih izvan RH.

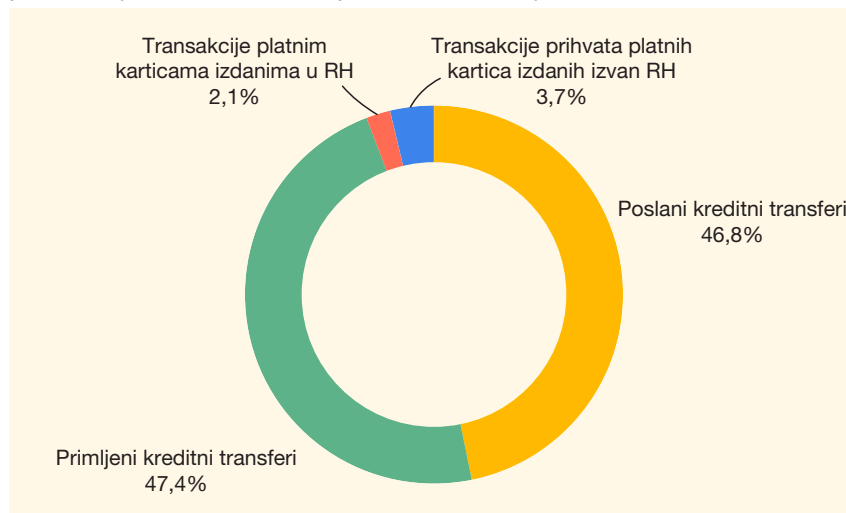
Slika 15. Struktura međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija prema broju izvršenih platnih transakcija

Izvor: HNB

Najveće udjele u ukupnom broju međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija u 2019. imale su transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH s udjelom od 53,4% i međunarodne transakcije platnim karticama izdanim u RH s udjelom od 35,8% (Slika 15.). Slijedile su ih transakcije međunarodnih kreditnih transfera u korist računa za plaćanje u RH s udjelom od 6,8%, a na posljednjem mjestu nalazili su se poslani kreditni transferi s udjelom od 4%.

Slika 16. Struktura međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija prema vrijednosti izvršenih platnih transakcija

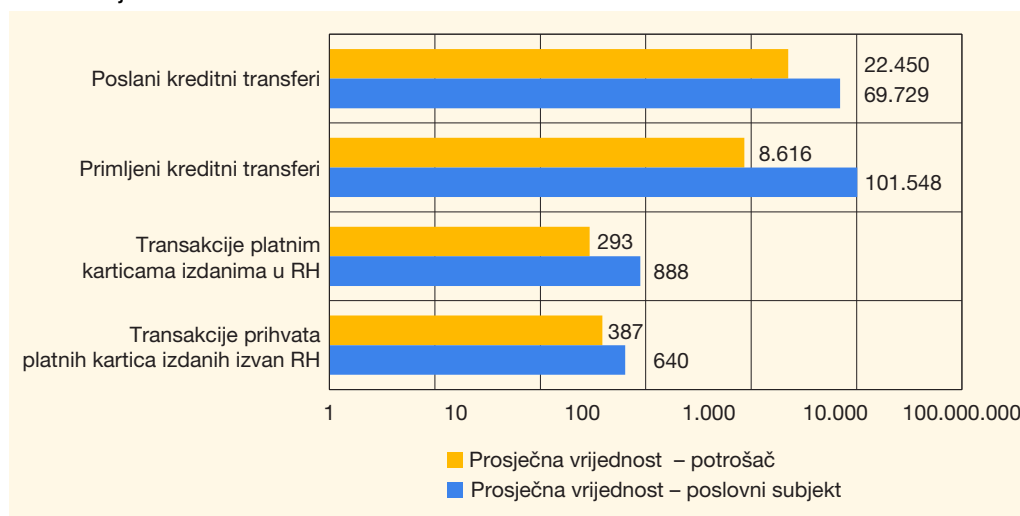

Napomena: Podaci se odnose na vrijednost međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija izvršenih u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

Iz strukture vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija (Slika 16.) vidljivo je kako udio međunarodnih kreditnih transfera čini 94% ukupne vrijednosti transakcija. Pritom se od ukupne vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija 47,4% vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija odnosi na međunarodne kreditne transfere izvršene u korist računa za plaćanje u RH, a 46,8% na međunarodne kreditne transfere izvršene na teret računa za plaćanje u RH. Udio od 3,8% u ukupnoj vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija imaju transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH, a udio od 2,1% međunarodne transakcije platnim karticama izdanim u RH.

Visok udio kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija (baš kao i nacionalnih) rezultat je činjenice da se upravo

Slika 17. Prosječna vrijednost međunarodne bezgotovinske platne transakcije

Napomena: Međunarodne bezgotovinske platne transakcije obuhvaćaju izvršene bezgotovinske platne transakcije u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

kreditni transferi najčešće koriste u transakcijama većih vrijednosti. To je vidljivo i iz prosječne vrijednosti međunarodne bezgotovinske platne transakcije koja je za međunarodni kreditni transfer dosta veća od prosječne vrijednosti međunarodne transakcije platnom karticom. Prosječne vrijednosti međunarodne bezgotovinske platne transakcije za potrošače i poslovne subjekte prikazane su na Slici 17.

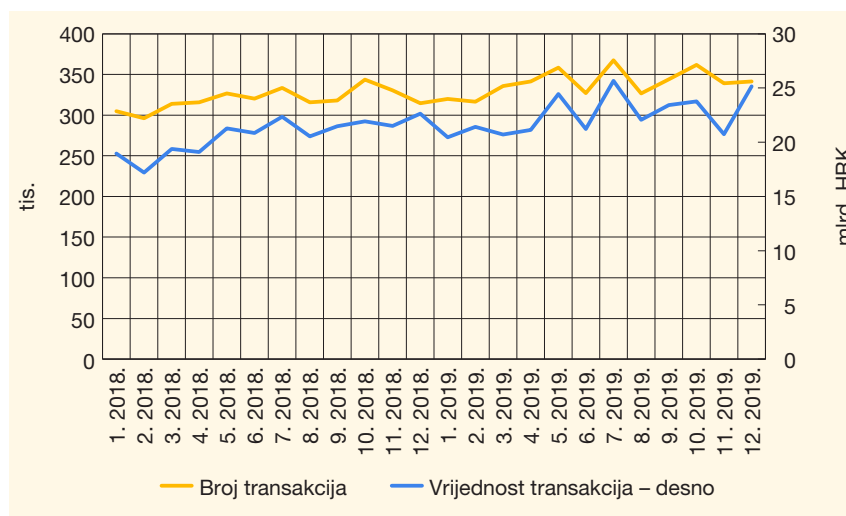
U nastavku Izvještaja pojedinačno je analizirana svaka od kategorija međunarodnih bezgotovinskih platnih transakcija.

3.1. Poslani kreditni transferi

Poslani kreditni transferi obuhvaćaju sve međunarodne kreditne transfere izvršene na teret računa za plaćanje potrošača, poslovnih subjekata i kreditnih institucija u RH. Podaci koji se odnose na izvršene kreditne transfere na teret računa za plaćanje kreditnih institucija u RH ne uključuju transakcije koje su kreditne institucije u RH obavile u svoje ime i za svoj račun na financijskom tržištu (npr. plaćanja na deviznom i/ili tržištu kapitala).

U 2019. ukupno je izvršen 4,1 milijun transakcija poslanih međunarodnih kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti od 270.260,1 milijun kuna (izvršenih u svim valutama, preračunato u kune). U odnosu na 2018. navedeni podatak upućuje na godišnje povećanje ukupnog broja poslanih međunarodnih kreditnih transfera za 6,5% i ukupne vrijednosti za 9,3%. Na razini mjeseca u 2019. prosječno je izvršeno 340 tisuća poslanih međunarodnih kreditnih transfera s prosječnom vrijednosti od 22.521,7 milijuna kuna mjesečno. Kretanje ukupnog broja i vrijednosti poslanih međunarodnih kreditnih transfera u 2018. i 2019. prikazano je na Slici 18.

Slika 18. Poslani međunarodni kreditni transferi

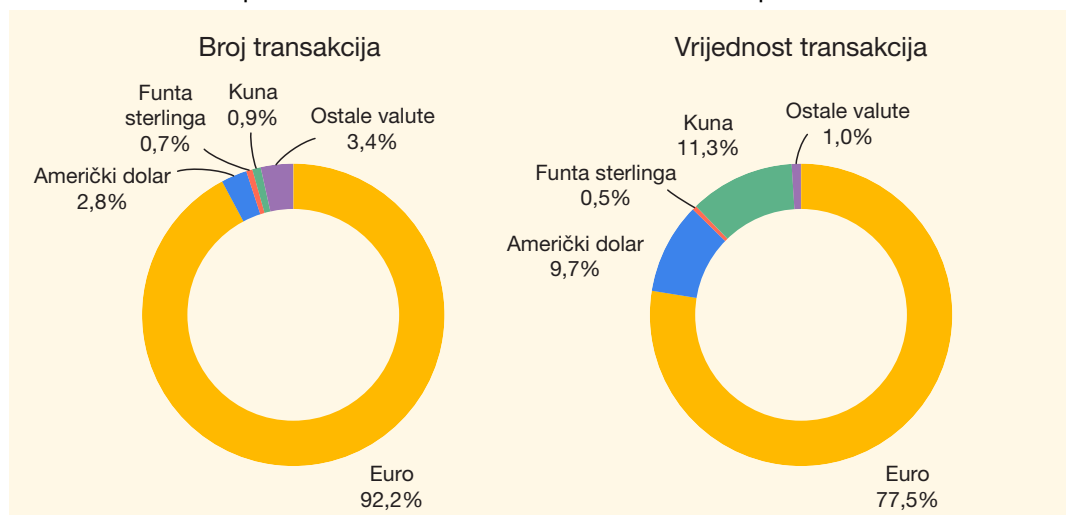
Napomena: Podaci se odnose na poslani međunarodne kreditne transfere izvršene u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

Od ukupnog broja poslanih međunarodnih kreditnih transfera u 2019., njih 91,3% izvršeno je na teret računa za plaćanje poslovnih subjekata u RH u ukupnoj vrijednosti od 259.860,2 milijuna kuna. Na teret računa za plaćanje potrošača u RH izvršeno je 8,5% ukupnog broja poslanih međunarodnih kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti od 7.795,7 milijuna kuna. Ostatak od 0,2% udjela odnosio se na udio u broju poslanih međunarodnih kreditnih transfera izvršenih na teret računa za plaćanje kreditnih institucija u RH u ukupnoj vrijednosti od 2.604,2 milijuna kuna.

Prosječna vrijednost međunarodnoga kreditnog transfera izvršenog na teret računa za plaćanje poslovnog subjekta u RH iznosila je 69.729 kuna, na teret računa za plaćanje potrošača u RH 22.450 kuna, a na teret računa za plaćanje kreditne institucije u RH 394.641 kunu.

Analizira li se struktura poslanih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti, može se zaključiti kako su u 2019. najveći broj (92,2%) i najveća vrijednost (77,5%) poslanih međunarodnih kreditnih transfera izvršeni u eurima. Udjeli valuta u strukturi poslanih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti prikazani su na Slici 19.

Slika 19. Struktura poslanih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti

Napomena: Podaci se odnose na poslanih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti.

Vrijednost transakcija po pojedinim valutama preračunata je u kune.

Izvor: HNB

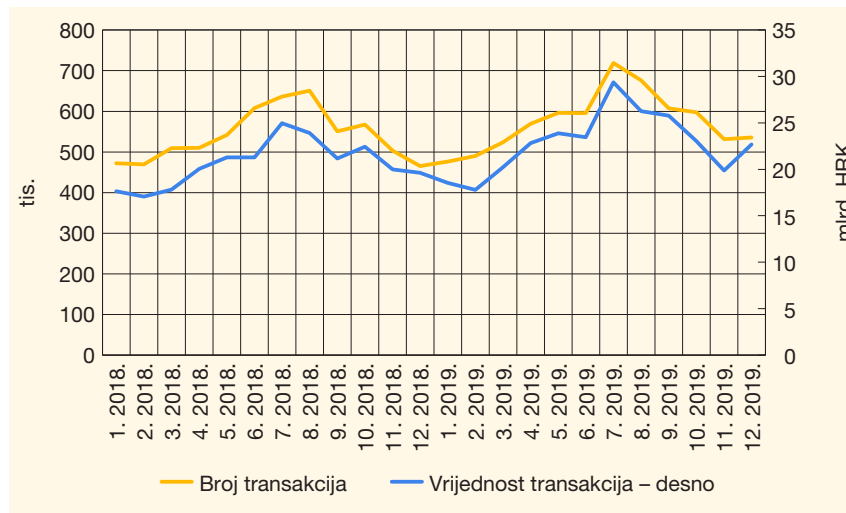
3.2. Primljeni kreditni transferi

Primljeni kreditni transferi obuhvaćaju sve međunarodne kreditne transfere izvršene u korist računa za plaćanje potrošača, poslovnih subjekata i kreditnih institucija u RH.

Prema dostavljenim podacima kreditnih institucija u 2019. ukupno je izvršeno 6,9 milijuna transakcija primljenih međunarodnih kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti od 273.698,6 milijuna kuna (izvršenih u svim valutama, preračunato u kune). Usporede li se ti podaci s 2018., ukupan broj primljenih međunarodnih

kreditnih transfera povećao se za 6,7%, a ukupna vrijednost za 10,7%. Na razini mjeseca u 2019. prosječno je izvršeno 576 tisuća primljenih međunarodnih kreditnih transfera s prosječnom vrijednosti od 22.808,2 milijuna kuna mjesečno (Slika 20.).

Slika 20. Primljeni međunarodni kreditni transferi

Napomena: Podaci se odnose na primljene međunarodne kreditne transfere izvršene u svim valutama, preračunato u kune.
Izvor: HNB

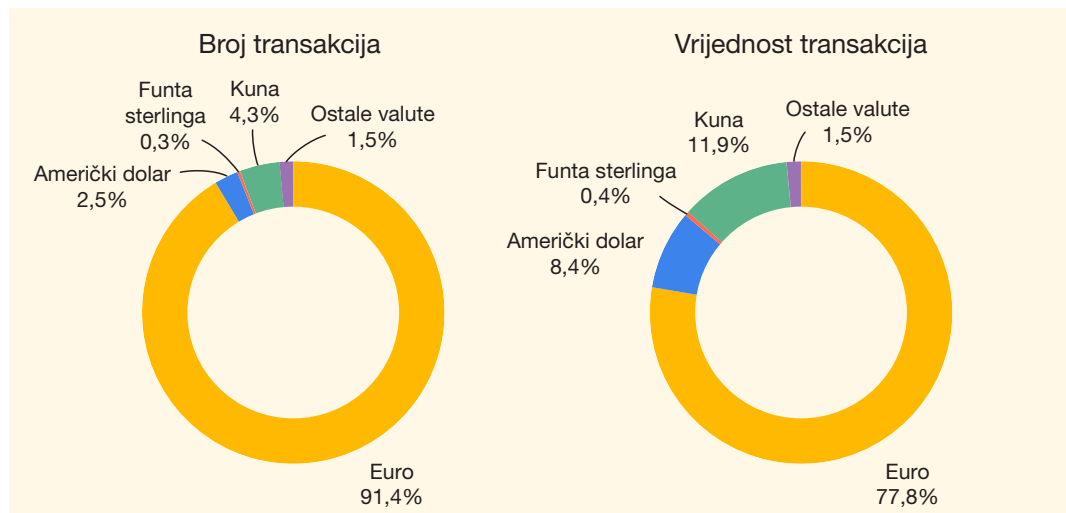
Od ukupnog broja primljenih međunarodnih kreditnih transfera u 2019. njih 68,4% izvršeno je u korist računa za plaćanje potrošača u RH u ukupnoj vrijednosti od 40.778,4 milijuna kuna. U korist računa za plaćanje poslovnih subjekata u RH izvršeno je 31,1% ukupnog broja primljenih međunarodnih kreditnih transfera u ukupnoj vrijednosti od 218.256,2 milijuna kuna. Ostatak od 0,5% u ukupnoj vrijednosti od 14.664,1 milijuna kuna odnosio se na udio broja primljenih međunarodnih kreditnih transfera izvršenih u korist računa za plaćanje kreditnih institucija u RH.

U skladu s tim može se zaključiti kako je najveći dio vrijednosti primljenih međunarodnih kreditnih transfera izvršen u korist računa za plaćanje poslovnih subjekata u RH, dok je najveći dio broja primljenih međunarodnih kreditnih transfera izvršen u korist računa za plaćanje potrošača u RH.

U 2019. prosječna vrijednost međunarodnoga kreditnog transfera izvršenog u korist računa za plaćanje poslovnog subjekta u RH iznosila je 101.548 kuna, u korist računa za plaćanje potrošača u RH 8.616 kuna, a u korist računa za plaćanje kreditne institucije u RH 411.230 kuna.

Iz strukture primljenih međunarodnih kreditnih transfera u 2019. prema valuti utvrđeno je kako se najveći udio transakcija (njih 91,4% u broju i 77,8% u vrijednosti) odnosio na transakcije u eurima. Slijede transakcije primljenih međunarodnih kreditnih transfera u američkim dolarima s udjelom od 2,5% u ukupnom broju i 8,4% u ukupnoj vrijednosti primljenih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti. Udjeli valuta u strukturi primljenih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti prikazani su na Slici 21.

Slika 21. Struktura primljenih međunarodnih kreditnih transfera prema valuti

Napomena: Podaci se odnose na primljene međunarodne kreditne transfere prema valuti. Vrijednost transakcija po pojedinim valutama preračunata je u kune.
Izvor: HNB

3.3. Transakcije platnim karticama izdanima u RH

Transakcije platnim karticama izdanima u RH obuhvaćaju sve međunarodne transakcije platnim karticama izdanima od pružatelja platnih usluga izdavatelja u RH, odnosno:

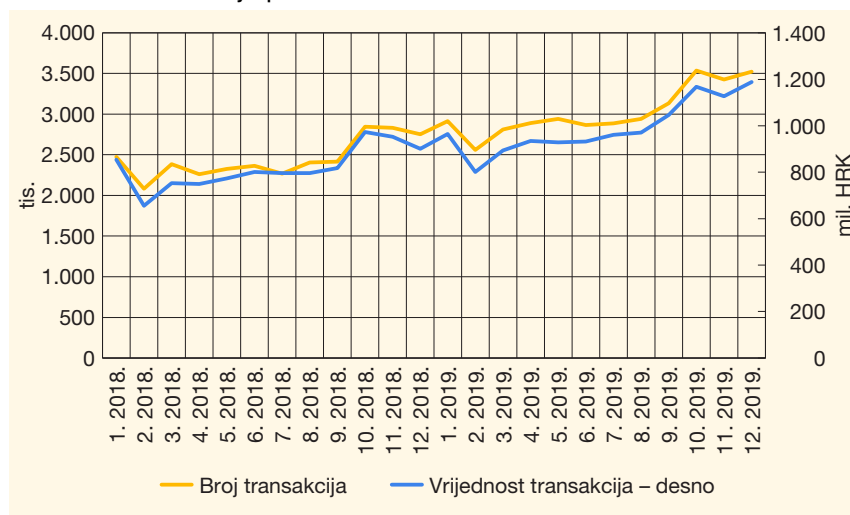
- platne transakcije kupnje robe i usluga platnom karticom i
- platne transakcije podizanja gotovog novca platnom karticom.

Prema dostavljenim podacima u 2019. ukupno je izvršeno 36,4 milijuna međunarodnih transakcija platnim karticama izdanima u RH u ukupnoj vrijednosti od 11,914 milijuna kuna. Transakcije su izvršene u 139 valuta i 219 država. U odnosu na 2018. ukupan broj izvršenih međunarodnih transakcija platnim karticama izdanima u RH povećao se za 23,8%, a ukupna vrijednost za 21,3%.

Na razini mjeseca u 2019. prosječno je izvršeno 3 milijuna međunarodnih transakcija platnim karticama izdanima u RH s prosječnom vrijednosti od 992,8 milijuna kuna mjesečno. Kretanje ukupnoga mjesečnog broja i vrijednosti međunarodnih transakcija platnim karticama izdanima u RH u 2018. i 2019. prikazano je na Slici 22.

U 2019. od ukupnog broja i vrijednosti međunarodnih transakcija platnim karticama izdanima u RH, karticama potrošača izvršeno je 94,3% broja i 84,5% vrijednosti međunarodnih transakcija platnim karticama, dok je karticama poslovnih subjekata izvršeno 5,7% broja i 15,5% vrijednosti međunarodnih transakcija platnim karticama.

Slika 22. Transakcije platnim karticama izdanima u RH

Napomena: Podaci se odnose na međunarodne transakcije platnim karticama izdanima u RH, a koje obuhvaćaju platne transakcije kupnje robe i usluga platnom karticom i platne transakcije podizanja gotovog novca platnom karticom, izvršene u svim valutama, preračunato u kune.

Izvor: HNB

Prosječna vrijednost međunarodne transakcije platnom karticom izdanom potrošaču u RH iznosila je 293 kune, a međunarodna transakcija platnom karticom izdanom poslovnim subjektu u RH 888 kuna.

3.4. Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH

Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH obuhvaćaju podatke o transakcijama prihvata platnih kartica izdanih od pružatelja platnih usluga izvan RH (u nastavku teksta: inozemni izdavatelj), a koji uključuju transakcije kupnje e-novcem. Pritom su uslugu prihvata platnih kartica izvršili pružatelji platnih usluga prihvatitelji, odnosno:

1. kreditne institucije (banke) koje su od HNB-a dobile odobrenje za rad koje uključuje i odobrenje za pružanje platne usluge prihvaćanja platnih transakcija izvršenih platnim instrumentima;
2. institucije za elektronički novac koje su od HNB-a dobile odobrenje za pružanje platne usluge prihvaćanja platnih transakcija izvršenih platnim instrumentima i
3. institucije za platni promet koje su od HNB-a dobile odobrenje za pružanje platne usluge prihvaćanja platnih transakcija izvršenih platnim instrumentima.

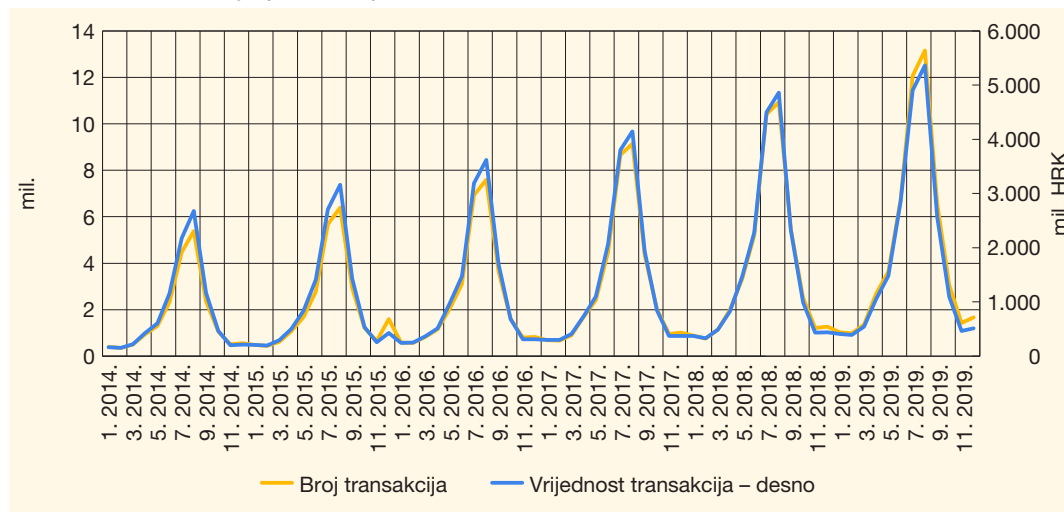
Za potrebe ovog Izveštaja prikazane transakcije obuhvaćaju isključivo transakcije prihvata za kupnju robe i usluga izvršene preko EFTPOS uređaja i internetom na prodajnom mjestu preko platne kartice.

U 2019. godini ukupno je izvršeno 54,4 milijuna transakcija prihvata platnih kartica inozemnih izdavatelja u ukupnoj vrijednosti od 21.645,6 milijuna kuna. U usporedbi s ukupnim brojem i vrijednosti transakcija prihvata platnih kartica

inozemnih izdavatelja u 2018., ukupan broj transakcija povećao se za 20,6%, a ukupna vrijednost za 12,1%.

Kretanje ukupnoga mjesečnog broja i vrijednosti transakcija prihvata platnih kartica izdanih izvan RH u posljednjih šest godina najbolje prikazuje Slika 23., prema kojoj se ukupan broj transakcija prosječno povećavao za 21%, a ukupna vrijednost za 12% godišnje.

Slika 23. Transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH

Napomena: Podaci se odnose na transakcije prihvata platnih kartica izdanih izvan RH, a koje obuhvaćaju transakcije prihvata za kupnju robe i usluga izvršene preko EFTPOS uređaja i internetom na prodajnom mjestu preko platne kartice, izvršene u kunama.

Izvor: HNB

Podaci prikazani na Slici 23. upućuju i na trend rasta ukupnog broja i vrijednosti mjesečnih transakcija prihvata platnih kartica inozemnih izdavatelja za kupnju robe i usluga u razdoblju od svibnja do rujna. Nakon rujna i ljetne turističke sezone obično je slijedio pad broja i vrijednosti mjesečnih transakcija na razine od početka godine. Prosječna vrijednost transakcije prihvata platnih kartica inozemnih izdavatelja u 2019. za kupnju robe i usluga iznosila je 398 kuna.

4. Pregled osnovnih pojmova

Izravno terećenje je platna usluga kojom se tereti platitelj račun za plaćanje, pri čemu platnu transakciju inicira primatelj plaćanja na temelju suglasnosti platitelja dane svom pružatelju platnih usluga, primatelju plaćanja ili pružatelju platnih usluga primatelja plaćanja.

Kartična platna transakcija usluga je koja se temelji na prihvatnoj kartičnoj infrastrukturi i pravilima poslovanja kartične platne sheme za izvršavanje platne transakcije debitnom ili kreditnom karticom.

Kreditni transfer je platna usluga kojom se račun za plaćanje primatelja plaćanja odobrava za platnu transakciju ili za niz platnih transakcija terećenja platiteljeva računa za plaćanje od strane pružatelja platnih usluga kod kojeg se vodi platiteljev račun za plaćanje, na osnovi naloga za plaćanje koji zadaje platitelj.

Međunarodna/prekogranična platna transakcija jest platna transakcija u čijem izvršavanju sudjeluju dva pružatelja platnih usluga od kojih se jedan pružatelj platnih usluga nalazi u Republici Hrvatskoj, a drugi u drugoj državi članici ili trećoj državi (u nastavku teksta: međunarodna platna transakcija).

Nacionalna platna transakcija jest platna transakcija u čijem izvršavanju sudjeluju platiteljev pružatelj platnih usluga i pružatelj platnih usluga primatelja plaćanja ili samo jedan pružatelj platnih usluga koji se nalaze u Republici Hrvatskoj.

Terećenje bez naloga jest transakcija koju inicira i izvršava kreditna institucija, prijenosom s računa za plaćanje svojega korisnika platne usluge na temelju ugovora s tim korisnikom, a bez posebnog naloga za plaćanje (kamate, naknade za pojedine platne usluge kao što je primjerice naknada za vođenje računa).

Trajni nalog je instrukcija koju je platitelj dao pružatelju platnih usluga koji vodi platiteljev račun za plaćanje za izvršavanje kreditnih transfera u redovitim vremenskim razmacima ili na unaprijed utvrđene datume (npr. plaćanje anuiteta ili rate kredita i sl.).

Usluga plaćanja računa jest usluga kod koje kreditna institucija na temelju ugovora s primateljem plaćanja prikuplja novčana sredstva platitelja, neovisno o načinu njihova prikupljanja, a prikupljeni iznos stavlja na raspolaganje primatelju plaćanja u vremenskim ciklusima određenima ugovorom (npr. račun za struju, vodu, plin i sl.), a u skladu s odredbama Zakona o platnom prometu kojima se određuju rokovi izvršenja plaćanja.

